

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

22 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte: Nadejda Toma,

Judecătorii: Vladimir Timofti, Anatolie Țurcan, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de avocatul Druță Boris în numele succesorului părții vătămate, Cataraga Andrei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 06 iulie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Vdovicenco Viorel xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 31.03.2017 – 06.07.2017;

Instanța de apel: 08.08.2017 – 23.11.2017;

Instanța de recurs: 02.02.2018 – 22.05.2018.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 06 iulie 2017, în temeiul prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Vdovicenco Viorel a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 (trei) ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Cataraga Andrei a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Cataraga Andrei a prejudiciului material cauzat prin infracțiune în sumă de 62526 lei și prejudiciul moral în sumă de 90000 lei.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Vdovicenco Viorel, la 14 decembrie 2016, aproximativ la ora 16:30, fiind treaz, cu permis de conducere valabil categoriei mijlocului de transport pe care-l ghida, se deplasa cu automobilul model „Dacia Logan”, n/î xxxxx, pe str. Calea Orheiului din direcția bd. Renașterii Naționale spre str. Vasile Badiu mun. Chișinău.

În timpul deplasării, ajungând în perimetrul imobilului nr. 87 de pe str. Calea Orheiului, mun. Chișinău, conducătorul auto Vdovicenco Viorel nu a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizau condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare al traficului rutier, de care va trebui să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și a modalității de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat cerințele art. 22 din Legea nr. 131-XVI din 07 iunie 2007 privind siguranța traficului rutier, nu a apreciat corect situația reală pe carosabilul în care se afla vehiculul la momentul respectiv, ignorând cerințele pct. 11 lit. f) a Regulamentului Circulației Rutiere, fiind sub incidența indicatoarelor rutiere 5.50.1 și 5.50.2 „Trecere nedirijată pentru pietoni”, ajungând chiar la trecerea pentru pietoni semnalizată prin marcajul rutier corespunzător, prin ce a încălcat prevederile pct. 45 1), 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, la fel, a încălcat și pct. 3 Capitolul 1 Dispoziții Generale a Regulamentului circulației rutiere, dar, continuând deplasarea și ca urmare a comis tamponarea pietonului Cataraga Parascovia, a. n. xxxxx, care traversa partea carosabilă a str. Calea Orheiului, din dreapta spre stânga relativ deplasării automobilului, la trecerea de pietoni.

În rezultatul accidentului rutier conform raportului de expertiză medico-legală nr. 14D/91 din 28 februarie 2017, cet. Cataraga Parascovia, i-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, în urma cărora ultima a decedat la 09 ianuarie 2017 în Institutul de Medicină Urgentă.

Ațiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, încălcarea regulilor de securitate a circulației de către o persoană care conducea mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea individualizării pedepsei penale cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Vdovicenco Viorel, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport de termen de 4 ani, cu executarea în penitenciar de tip deschis.

În motivarea apelului a invocat dezacordul cu pedeapsa aplicată de prima instanță, considerând-o prea blândă, deoarece scopurile propuse la art. 61 alin. (2) Cod penal, în cazul săvârșirii unei infracțiuni din imprudență care se atribuie la categoria celor grave, prin intermediul unui mijloc de pericol sporit și care s-a soldat cu decesul unei persoane, tamponând persoana la trecerea semnalizată pentru pietoni, pot fi atinse prin aplicarea pedepsei închisorii cu executarea în penitenciar de tip deschis și cu mărirea termenului pedepsei până la 4 ani, deoarece fenomenul infracțiunilor legate de încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport soldate cu cauzarea din imprudență a decesului unei persoane la etapa actuală au luat amploare.

În opinia acuzatorului de stat, aplicarea art. 90 Cod penal va genera dispreț față de pedeapsă și nu este eficient nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

3.1. Avocatul Druță Boris în numele succesorului părții vătămate, Cataraga Andrei, a declarat apel, solicitând casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și stabilirea unei pedepse mai aspre în privința inculpatului, legată de privațiunea de libertate prin executare reală, precum și admiterea integrală a acțiunii civile cu obligarea inculpatului să achite succesorului părții vătămate, Cataraga Andrei, suma de 65827 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune și suma de 100000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea apelului a indicat, că inculpatul nu și-a cerut scuze de cele săvârșite și nu întreprinde nimic pentru a acoperi cheltuielile materiale ce le-a suferit și le suferă familia decedatei. În rezultatul decesului, au fost suportate mai multe cheltuieli, rudele (fiica) a fost nevoită să vină din străinătate la înmormântare, iar succesorul de drept, a ratat multe ocazii de a-și continua liniștit munca. Toate aceste momente sunt fixate în bonurile de plată care servesc ca probă a acțiunii civile.

A menționat, că de la momentul producerii accidentului rutier (14 decembrie 2016) Vdovicenco Viorel nu a întreprins nimic concret pentru a-și onora obligațiunile, ci doar a făcut promisiuni că o să încerce să acopere cheltuielile suportate de către succesorul părții vătămate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, apelurile au fost respinse, ca nefondate și menținută sentința.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a specificat, că prima instanță a apreciat probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, și corect a stabilit starea de fapt, acțiunile inculpatului Vdovicenco Viorel just fiind încadrate în dispoziția art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

4.2. Sub aspectul criticilor formulate de recurenți referitor la individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului, instanța de apel a constatat lipsa temeiurilor pentru intervenirea în sentință, din motiv că la stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, s-a ținut cont de toate circumstanțele reale și personale ale inculpatului, acestuia fiindu-i aplicată o pedeapsă corectă, echitabilă și legală în concordanță cu prevederile art. art. 6, 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal.

Totodată, instanța de apel a conchis, că prima instanță a respectat regulile de individualizare a pedepsei, atât în ceea ce privește quantumul acesteia cât și modul de executare, reținând că, Vdovicenco Viorel a săvârșit o infracțiune din categoria celor grave, de forma vinovăției, comiterea acesteia prin imprudență, se caracterizează pozitiv, nu figurează la evidența medicului narcolog și psihiatru, anterior a fost condamnat, antecedentele penale fiind stinse, circumstanțe atenuante a fost stabilită recunoașterea vinei și căința sinceră, precum și solicitarea de examinare a pricinii în procedură simplificată, în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, circumstanțe care, în cumul, denotă dreptul

inculpatului de a beneficia de reducerea cu o 1/3 din limitele pedepsei cu închisoarea.

În opinia instanței de apel, prima instanță corect a ajuns la concluzia, că inculpatul a conștientizat pericolul faptei comise și nu prezintă pericol social, iar corectarea acestuia poate fi atinsă și prin aplicarea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

4.3. Cu referire la critica avocatului Druță Boris în numele succesorului părții vătămate referitor la soluționarea acțiunii civile, instanța de apel a constatat lipsa cărorva temeiuri de a interveni în sentința contestată, deoarece prima instanță dispunând încasarea de la inculpat a prejudiciului moral în mărime de 90000 lei în beneficiul succesorului părții vătămate Cataraga Andrei, a reieșit din aprecierea justă și pertinentă a complexului material probator, a dat o evaluare adecvată daunei morale compensatoare, care este una rezonabilă și echitabilă.

La fel, cu referire la dauna materială solicitată și dispusă spre încasare în sumă de 62526 lei în beneficiul succesorului părții vătămate Cataraga Andrei, instanța de apel a considerat că prima instanță corect a soluționat acțiunea civilă, în coroborare cu prevederile art. 387 Cod de procedură penală și art. 1398 alin. (1) Cod civil.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă dezacordul cu menținerea de către instanța de apel în privința inculpatului a pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia, considerând că aceasta nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul procurorului.

Astfel, pronunțând o decizie de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru săvârșirea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, fiind periclitată ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea comiterii noilor infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane.

Relevă procurorul, că instanța de apel nu a efectuat procedura de individualizare și stabilirea duratei și cuantumului pedepsei, ignorând prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, precum și dispoziția art. 90 Cod penal, care obligă instanțele să indice în hotărâri motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei.

Acuzarea consideră concluziile instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatului Vdovicenco Viorel, greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, în situația în care inculpatul a comis o infracțiune gravă, accidentul rutier a avut loc nemijlocit pe trecerea de pietoni, în rezultatul acțiunilor inculpatului pietonul a decedat.

5.1. Avocatul Druță Boris în numele succesorului părții vătămate Cataraga Andrei, declară recurs ordinar în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, solicitând casarea hotărârilor instanțelor de fond cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră, legată de privațiunea de libertate prin executarea reală, precum și admiterea acțiunii civile cu încasarea din contul inculpatului în beneficiul succesorului părții vătămate, Cataraga Andrei a sumei de 65827 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 100000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În argumentarea recursului a indicat, că instanța de apel nu a combătut motivele invocate în apel. Astfel, succesorul părții vătămate la faza urmăririi penale, a anexat probe ce demonstrează cerințele legate de acțiunea civilă. Inculpatul nu a dorit și nu a întreprins nimic de a acoperi cheltuielile materiale și suferințele morale ale succesorului părții vătămate.

Consideră că în asemenea împrejurări, prima instanță nu era în drept să emită încheiere de examinare a cauzei în procedură simplificată.

În opinia recurentului, instanțele de fond nu au luat în considerație că Vdovicenco Viorel anterior a fost condamnat de către Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, doar că în virtutea Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 în privința lui a fost aplicată amnistia.

Relevă avocatul, că inculpatul nici la momentul actual nu și-a cerut scuze și nu întreprinde măsuri concrete pentru a acoperi cheltuielile materiale ce le-a suferit și le suferă familia decedatei. În rezultatul decesului, au fost efectuate cheltuieli, care continuă și în prezent, rudele (fiica) a fost nevoită să vină din străinătate la înmormântare, succesorul de drept a ratat multe ocazii de a-și continua liniștit munca. Toate aceste momente au fost fixate în bonurile de plată care servesc ca probă a acțiunii civile.

Astfel, consideră că inculpatului urmează a-i fi stabilită o pedeapsă mai aspră, deoarece acesta nu-și onorează obligațiile, are o atitudine neglijentă, neomenească, nu-și cere scuze pentru cele întâmplate.

6. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța admite recursul, casează, parțial sau total, hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

În conformitate cu prevederile art. art. 414 - 417 Cod de procedură penală, instanța de apel, urma să soluționeze paralel cu starea de fapt și chestiunile de drept, inclusiv: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal, au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar fi constatat încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea primei instanțe urma a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

După cum se constată la caz, recurenții invocă dezacordul cu soluția instanțelor de fond în privința individualizării pedepsei penale aplicate inculpatului Vdovicenco Viorel, și anume în ceea ce ține de suspendarea condiționată a executării acesteia.

Colegiul penal la acest capitol menționează, că potrivit practicii judiciare constante suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei stabilită de către instanța de judecată prin hotărârea de condamnare de a se suspenda pentru o anumită perioadă de timp executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Deși la prima vedere, în circumstanțele cauzei sunt întrunite condițiile necesare pentru a fi invocată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, pentru aplicarea suspendării executării pedepsei este necesar ca instanța de judecată să aprecieze dacă scopul pedepsei poate fi atins chiar fără executarea acesteia.

Instanța de judecată își argumentează decizia, bazându-se pe materialele cauzei și pe datele despre persoana vinovatului, indicând în mod obligatoriu motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

În cazul când vinovatul nu manifestă părere de rău față de urmările produse în urma acțiunilor sale ilegale, convingerea că acesta nu trebuie să execute real pedeapsa închisorii, nu are temeii.

Raportând soluțiile oferite de practica judiciară constantă expuse mai sus la circumstanțele cauzei deduse judecării, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu dat deplină eficiență argumentelor invocate în apelurile declarate de procuror și avocatul succesului părții vătămate, nu a efectuat o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportarea sa în viața socială, la locul de muncă, înainte și după săvârșirea infracțiunii și numai în măsura în care se dovedește că săvârșirea faptei se datorează unui concurs accidental de împrejurări și că, pentru îndreptarea sa, nu este necesară executarea efectivă a pedepsei.

Astfel, în sensul vizat, prezintă relevanță argumentele acuzatorului de stat și ale avocatului Druță Boris în numele succesului părții vătămate, Cataraga Andrei, care au indicat atât în cererile de apel cât și în cererile de recurs, că inculpatul nu a conștientizat pericolul pe care îl prezintă nerespectarea regulilor de circulație, or, acesta deși a recunoscut vinovăția solicitând examinarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, nu și-a cerut

scuze de la succesorul părții vătămate și până la moment nu a întreprins careva măsuri pentru a acoperi cheltuielile materiale și suferințele morale ale acestuia.

La fel, deși vinovăția inculpatului Vdovicenco Viorel în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a fost dovedită pe deplin din actele cauzei, instanțele de fond nu au luat în considerare gravitatea infracțiunii incriminate, care potrivit art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, săvârșită din imprudență, pe trecerea de pietoni, prin intermediul unui mijloc de pericol sporit, care s-a soldat cu decesul unei persoane.

În acest context, instanța de recurs apreciază ca fiind întemeiate argumentele procurorului cu referire la faptul, că fenomenul infracțiunilor legate de încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere a luat amploare, iar aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, va genera dispreț față de pedeapsa aplicată și nu va atinge scopul pedepsei penale de corijare a infractorului și de prevenire a săvârșirii unor infracțiuni similare de către alți cetățeni.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel neîntemeiat nu a luat în considerație faptul, că Vdovicenco Viorel anterior a mai săvârșit infracțiuni în domeniul transporturilor, și anume conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, însă în privința acestuia au fost aplicate prevederile art. 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (f. d. 103-106, vol. I), fiind cert că în privința inculpatului Vdovicenco Viorel o pedeapsă cu suspendarea condiționată nu și-ar atinge scopul de corectare și reeducare.

Față de cele ce preced, instanța de recurs găsește întemeiate motivele recursurilor declarate de procuror și de avocatul succesorului părții vătămate, Cataraga Andrei, sub aspectul individualizării greșite a executării pedepsei penale în privința inculpatului Vdovicenco Viorel și constată că, concluzia instanțelor de fond, precum că, corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederii art. 90 Cod penal - suspendarea condiționată a pedepsei, este greșită, din care considerente urmează a fi exclusă, nefiind considerat faptul că, prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului.

Colegiul lărgit menționează în acest sens, că prin agravare a situației condamnatului se subînțeleg situațiile de schimbare a soluției din achitare în condamnare, de încadrare juridică la o infracțiune mai gravă, sau un alt alineat nou, literă, de înlocuire a sancțiunii cum ar fi a măsurii educative în pedeapsă prevăzută de sancțiune, din amendă în închisoare, prin mărirea cuantumului aceleiași pedepse ori adăugarea la pedeapsa principală a pedepsei complementare, de aplicarea unor măsuri de siguranță la care nu fusese inițial condamnat, de reținere în recurs a stării de recidivă, a concursului de infracțiuni în loc de infracțiune continuată; situații de învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început ori orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare.

De asemenea Colegiul lărgit respinge ca neîntemeiate argumentele

avocatului Druță Boris în numele succesorului părții vătămate, Cataraga Andrei, în ce privește invocarea soluționării greșite a acțiunii civile, deoarece la acest capitol instanța de apel s-a expus motivat și amplu argumentat, iar reiterarea aceluiași argumente în vederea respingerii pretențiilor recurentului nu este necesară.

7. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admit recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina și de avocatul Druță Boris în numele succesorului părții vătămate, Cataraga Andrei, se casează parțial sentința Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 06 iulie 2017 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui **Vdovicenco Viorel xxxxx** cu rejudecarea cauzei în latura penală în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Vdovicenco Viorel xxxxx se consideră condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 (trei) ani.

Termenul de executare a pedepsei lui Vdovicenco Viorel se calculează din momentul reținerii acestuia.

În rest, celelalte dispoziții ale hotărârilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **21 iunie 2018**

Președinte

Nadejda Toma

Judecătorii

Vladimir Timofti

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

Victor Boico